U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **D. I.,** zast. Mgr. Ing. Šárkou Hotmarovou, advokátkou se sídlem Vodičkova 40, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, pošt. schránka 21/OAM, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2011, č. j. OAM-130/LE-LE18-LE18-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 5. 2012, č. j. 28 Az 33/2011 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni stěžovatele advokátce Mgr. Ing. Šárce Hotmarové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2.400 Kč, která ji bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu **do 60 dnů** od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) ze dne 23. 5. 2012, č. j. 28 Az 33/2011 - 34 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2011, č. j. OAM-130/LE-LE18-LE18-2011 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, neuděluje. Žalovaný v tomto řízení přitom posuzoval již třetí žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (první byla podána v r. 2000, druhá v r. 2005).

Krajský soud se s posouzením žádosti žalovaným ztotožnil, přičemž svoje úvahy a závěry podrobně rozebral a odůvodnil. Ze správního spisu krajský soud ověřil, že za důvod podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel označil jednak neuhrazený dluh půjčky na léčení dcery, dále hrozbu obvinění z vlastizrady pro podání žádosti o udělení

mezinárodní ochrany v České republice, a také obavy z reakcí členů politické strany RUCH. Pokud šlo o nesplacený dluh, soud jednak poukázal na rozpory stran jeho výše, uváděné stěžovatelem v prvním, druhém a třetím řízení o udělení mezinárodní ochrany, a dále pak na skutečnost, že existenční či ekonomické problémy a stejně tak i problémy s neuhrazeným dluhem nejsou podle ustálené judikatury důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Tento problém žalobce umocněný v tomto třetím řízení o tvrzené zjištění stěžovatele, že vyděrači, kteří po něm splacení dluhu vyžadují, působí v politické straně RUCH, nemůže podle krajského soudu na věci nic změnit, neboť se nejedná o uplatňování politických práv a svobod žalobce. Stěžovatel se přitom v zemi původu se svými problémy neobrátil na žádné kompetentní orgány, a jako jejich řešení zvolil odchod ze země. K obavě z hrozícího trestního stíhání po návratu na Ukrajinu v souvislosti se vstupem do azylového řízení v České republice krajský soud jednak poznamenal, že stěžovatel později tuto obavu sám popřel, a dále uvedl, že z podkladových zpráv se jasně podává, že bezúhonný občan se v případě návratu na Ukrajinu žádné perzekuce ze strany státních orgánů obávat nemusí. Krajský soud se přiklonil k názoru žalovaného, že dovodil, že stěžovatel se vstupem do azylového řízení snažil odvrátit svůj nechtěný návrat na Ukrajinu a legalizovat pobyt na území České republiky. Dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, a že stejně tak nesplňuje důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v § 14a a 14b zákona o azylu.

Rozsudek krajského soudu stěžovatel napadl kasační stížností z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Je toho názoru, že správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav a v důsledku tohoto pochybení bylo vydáno nezákonné rozhodnutí Domnívá se, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, a že se na něj vztahují důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Co se týče rozporů v jeho výpovědích, připouští, že skutečnost, že měl konflikt se členem politické strany RUCH uvedl až ve třetím řízení, nicméně, bylo tomu tak proto, že dříve nevěděl, že se jednalo o člena této politické strany, a dověděl se to až v r. 2011 od své matky. Členové strany RUCH navštívili jeho matku již v r. 2004, představili se však jako příslušníci ukrajinské policie. Informaci, že se jednalo o členy strany RUCH jeho matka zjistila na jeho žádost až v r. 2011. Žalovaný ani krajský soud tuto skutečnost nevzaly v potaz, skutková podstata, z níž žalovaný vycházel tak nemá oporu ve spisu, a proto v tomto stěžovatel spatřuje důvod pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel dále nesouhlasí s názorem krajského soudu, že výhrůžky a zjišťování informací o jeho osobě ze strany členů politické strany RUCH lze považovat za útoky soukromých osob, které nezakládají pronásledování podle zákona o azylu. Naopak se obává, jak již uváděl při pohovorech před správním orgánem a dále i v žalobě, že vzhledem k propojení mezi lichváři a politickou stranou RUCH, že v případě jeho návratu na Ukrajinu by mohlo dojít k jeho věznění a následnému ponižujícímu zacházení ze strany ukrajinských státních orgánů, neboť případy ponižujícího zacházení a mučení zadržených osob ukrajinskými státními orgány zmiňuje Zpráva Ministerstva zahraničí USA o stavu lidských práv na Ukrajině za rok 2010. Z těchto důvodů má stěžovatel za to, že v řízení před krajským soudem došlo k vadě řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dále stěžovatel podotýká, že původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace,

včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Vzhledem k tomu, že politická strana RUCH působí na celém území Ukrajiny, nemůže se ani v jiném regionu cítit bezpečně, a je toho názoru, že v jeho případě nebyly naplněny podmínky účinné ochrany ve smyslu čl. 7 Směrnice Rady 2004/83 ES (tzv. kvalifikační směrnice). Stěžovatel současně uvádí, že ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu lidských práv na Ukrajině za rok 2010 vyplývá, že v ukrajinských věznicích a celách byly zaznamenány případy nelidského a krutého zacházení, včetně bití, kopání a odpírání stravy. Stěžovatel se proto důvodně obává, že to, že v České republice žádal o mezinárodní ochranu, by v případě jeho návratu na Ukrajinu vedlo k jeho zatčení a že by byl v této souvislosti v rámci vyšetřování podroben krutému a nelidskému zacházení. S ohledem na uvedené se stěžovatel domnívá, že předložil dostatek důkazů, které prokazují že mu v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 1 zákona o azylu. Za situace, kdy správní orgán řádně nezjistil skutkový stav věci a vydal rozhodnutí v rozporu se zákonem, a kdy se krajský soud s napadeným rozhodnutím žalovaného ztotožnil, došlo k vadě právního posouzení napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z uvedených důvodu stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil se závěry rozsudku krajského soudu, i pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Uzavřel, že se přiklání k rozhodnutí soudu, neboť stěžovatel nesplňuje podmínky ani pro udělení azylu podle §§ 12, 13 a 14, a ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu.

Při rozhodování o kasační stížnosti stěžovatele musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto zkoumal otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (stěžovatel se k této otázce v kasační stížnosti nikterak nevyjadřuje). Nejvyšší správní soud přitom vychází ze svého precedentního usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelem tvrzené důvody v podané kasační stížnosti nesplňují uváděná kritéria její přijatelnosti.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že převážná část kasačních námitek je opakováním námitek žalobních, s nimiž se věcně, a přitom velmi detailně, vypořádal již krajský soud, a posoudil je jako nedůvodné. S jeho závěry se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

Stejně tak platí, že s obdobnými kasačními námitkami se vypořádala již dřívější judikatura Nejvyššího správního soudu.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany nikterak neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu. Stěžovatel byl v zemi původu pronásledován soukromými osobami z důvodu svých dluhů. Pronásledování z důvodu vymáhání dluhu nespadá mezi důvody, které by byly relevantní z hlediska udělení azylu podle § 12 ani § 13 zákona o azylu. Posouzením obdobných případů se Nejvyšší správní soud již dostatečně zabýval ve svých dřívějších rozhodnutích. Zjišťováním skutkového stavu (stěžovatel namítal, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel tak nemá oporu ve spisu, skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně) v situaci, kdy si stěžovatel protiřečí a jeho tvrzení se jeví účelové, jeho námitky jsou zcela obecné, přičemž o dotčení jeho politických práv se evidentně nejedná, se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, v rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 Azs 152/2004 - 31, či v rozsudku 3 Azs 442/2004 – 61, ze dne 15. 2. 2006, www.nssoud.cz. V dané věci jde navíc zcela zjevně o případ vydírání soukromými osobami, což ve smyslu platné právní úpravy azylovým důvodem není. Na tom ničeho nemění skutečnost, zda a příp. jaké jsou dané soukromé osoby politické příslušnosti. Ostatně již z počáteční a později ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne *27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60*) plyne, že *Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány v zemi původu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice.* Dále Nejvyšší soud již také např. judikoval, že *Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.* K tomu viz např. jeho rozsudek ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, www.nssoud.cz.

Stěžovatel se dovolává toho, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. I na tuto námitku poskytuje judikatura dostatečnou odpověď. Jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004 (dostupné na www.nssoud.cz), smyslem institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, kdy sice není možné udělit žadateli azyl podle ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale přesto by bylo v daném případě „nehumánní“ azyl neposkytnout. Míra volnosti uvážení správního

orgánu je limitována pouze zákazem libovůle, který plyne pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře specifikoval skutečnosti, které nelze považovat za „důvody hodné zvláštního zřetele podle § 14 zákona o azylu. Jedná se např. o nemožnost splácet dluhy vůči soukromým osobám v zemi původu, nebo skutečnost, že žadatel o azyl má v úmyslu se v České republice oženit a založit zde rodinu (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, sp. zn. 4 Azs 31/2003, rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 4 Azs 27/2003 a rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2003, sp. zn. 7 Azs 3/2003, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Obvyklými důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů jsou naopak zvlášť těžká nemoc či zdravotní postižení nebo příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004, dostupný na www.nssoud.cz). Ze skutečností uvedených v žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je zřejmé, že jím uváděné důvody zjevně nepatří mezi důvody, které lze považovat za „důvody hodné zvláštního zřetele“ pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Obdobně k další jmenovité stěžovatelově námitce, že s splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany stěžovateli podle § 14a zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že s tímto taktéž nemůže souhlasit. Takové podmínky nejen neshledal žalovaný správní orgán, ale ani krajský soud, který se danou otázkou rovněž zabýval V řízení nebylo prokázáno, že by stěžovateli v případě návratu na Ukrajinu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného ustanovení. Téhož názoru v nyní posuzované věci je i Nejvyšší správní soud, který k tomuto dále poznamenává, že rovněž těmto otázkám již věnoval značnou pozornost ve své judikatuře. Tak lze mj. poukázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, podle něhož *by soud nemohl přehlédnout (bez ohledu na obsah žaloby), pokud by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. ..... Nemá-li však soud poznatky podporující závěr, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo nezbytné poskytnout cizinci doplňkovou ochranu, neboť k tomu byly důvody plynoucí ze zásady non-refoulement, která již nemůže být zajištěna v jiném řízení, pak by nad rámec žalobních bodů bylo možné napadený rozsudek zrušit jen pokud by byla zjištěna nicotnost rozhodnutí, nebo jeho nepřezkoumatelnost znemožňující přezkoumání v mezích žalobních bodů.* V dané věci se však o takové případy nejednalo.

Nejvyšší správní soud se obdobně jako soud krajský kloní k názoru, že stěžovatel opakovanými žádostmi o udělení mezinárodní ochrany usiluje především o legalizaci svého pobytu na území České republiky. K tomu však za zákonem stanovených podmínek slouží režim zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nikoliv azylová procedura.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal přijatelnost kasační stížnosti z důvodu tvrzeného stěžovatelem, ani z úřední povinnosti pak nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že

podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 2.100 Kč (převzetí a příprava zastoupení) a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Ustanovená zástupce podáním ze dne 20. 9. 2012 soudu oznámila, že není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem tedy činí odměna ustanovené zástupkyně 2.400 Kč. Odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu